

ПЕРЕГони у викорінюванні КОМУНІСТІВ З РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ

Предсідник Американської Федерації Праці Вільям Грін заявив на конвенції юній текстильних робітників у Вашингтоні, що Американська Федерація Праці піне організацію своїх юній у південних стейтах, щоб показати, як виглядає поширювання американізму при помочі юній А. Ф. П. у протиставленню до комунізму, поширюваного Конгресом Промислових Організацій — СІО. Грін сказав, що будучи членом юній будуть мати вибір: або вступати до юній з американською ідеєю, або до юній, контрольованих чужою силою. У дальшій своїй промові Грін таврував організацію СІО за її потування таким комуністичним провідникам, як Бріджесі, Корані, Флаксері, Елінор-Нілсони, які диктують юнім СІО.

Водночас деякі головні урядники СІО у Вашингтоні оприлюднили змагання вицистити свою організацію із комуністичних впливів. Головно з нагоди кампанії за юніювання робітників у південних стейтах вони пропонують виключити від такої праці кожного, хто мав в минулому якінебудь звязки з комуністами. Головну кампанію проти комуністичних застій має перевести президент СІО Филип Морей на конвенції юній сталевих робітників, яка відбудеться в Атлантик Сіті 14 травня. Морей є в цій юній предсідником і він пропонує на конвенції повну програму, як здавити комуністичну гидру в своїй юній, а потім і в інших юніях СІО.

УРЯД ЗВЕРТАЄ 260 ФАБРИК М'ЯСНИМ ПРОДУЦЕНТАМ.

Федеральний уряд зрезигнував із дальшої адміністрації фабрик м'ясної продукції і віддав ці фабрики їхнім власникам. Таких фабрик є кругло 260, а їх власниками є „Велика Пятка”, тобто Армур, Свіфт, Вилсон, Кюдагі і Морел. Фабрики цих підприємств були заняті урядом вчасі страйку робітників від 26 січня з цією метою, щоб приспішити наладнання страйку і облекшити поворот робітників до праці.

ПІДНЯЛИ НАНОВО ПЕРЕГОВОРІ У ВУГІЛЛЯНИМ СТРАЙКУ.

Безпосередні переговори між предсідником майнерської юній Джамом Л. Луїсом і власниками копалень м'якого вугілля піднято наново у Вашингтоні, тимразом, як кажуть, уже „з дійсною метою” наладнати страйк углекопів, який ввійшов у другий місяць. Секретар праці Луїс Швеленбах це не може проголосити якогось поступу в переговорах, але вже є наставлений федеральний посередник для переговорів між обома сторонами на випадок, як би вони не могли дійти до повної згоди. Серед конгресменів появилася рух, щоб труднощі в переговорах приписати Луїсові і в цій цілі один із конгресменів хоче в конгресі зясувати положення в ділянці праці при м'ягким вугіллію.

НАПИРАЮТЬ НА ЗАТРИМАННЯ ЦІН.

Представники робітничих, ветеранських і суспільних організацій надсилають до конгресу численні зазиви, щоб конгрес відновив акцію за контролю цін, інакше може прийти до інфляції. Президент Американської Федерації Праці Вільям Грін складав свідомість перед Банковою Комісією сенату і домагався рішучого відкинення поправок до закону про контролю цін, які поробила палата репрезентантів. Таксамо і представник ветеранів Чат Патерсон заявив, що найсильнішою зброєю ветеранів проти інфляції є контролю цін. Крім них ставали до переслухання представники університетських товариств, як студентів, так і професорів.

ФОРД ЗА ПРИЯЗНЬ МІЖ РОБІТНИКАМИ І ПІДПРИЄМЦЯМИ.

Віцепрезидент Форд Моторс Компані Джан С. Бургас виголосив на обіді Торговельного Товариства в Шікагу погляд, що „промисловий мир не може бути заведений дорогою законодавства, а треба завести людські відносини між робітниками й господарями. Лише деколи потрібно нам судити від уряду, а зрештою ми самі повинні довести до приязні між інтересованими людьми”.

МІЖНАРОДНИЙ ПАРК НА ЧЕСТЬ РУЗВЕЛТА.

Прийшло до порозуміння між американською і канадською спеціальною комісією, щоб з днем 20 травня розпочати спільні старання для заложення міжнародного парку в часті президента Френкліна Делано Рузвелта. Цим парком мав би стати теперішній парк в околиці Мосту Тисячі Островів на ріці св. Лаврентія, на границі між Злученими Державами й Канадою.

Світ на роздоріжжю, Америка перед найбільшою добою в історії — каже президент

Президент Труман прийняв на розмові 300 вашингтонських духовників, які прийшли скласти йому побажання. При цій нагоді сказав їм про деякі свої клопоти. Він висловився, що наш край „має багато клопотів тому, що є такі самолюбні, які думають лише про свій добробут і тому доводять край до клопотів”. Згадуючи про інші справи, президент сказав, що він потребує молитви духовників і „ніхто інший не потребує їх стільки”, що він самий. — „Світ” — говорив президент Труман — „находиться тепер на роздоріжжю. Одно з двох: нас же найбільша доба в історії, або ми стоїмо перед найбільшою руїною таких речей, які ми маємо сьогодні”. Дальше сказав президент, що Америка вийшла з війни як провідна нація, однак треба побоюватися, чи ця нація не затратила почуття своєї відповідальності після перемоги над Японією. „Бог придумав для нас таку відповідальність ще перед 25—30 літами, але ми тоді втікли від неї. Та тепер уже не властись нам від неї втечи” — твердив президент.

ГАЙЛІ СЕЛАСІ ПРИСИЛАЄ СВОГО ПОСЛА ДО АМЕРИКИ.

Рас Імру, етіопський генерал, який провів сім літ в італійській неволі, заки Аліянті у-вільнили Етіопію з італійської окупації, приїхав до Злучених Держав із своєю жінкою і двома дочками як посол в імені етіопського цесаря, Гайлі Селасія. Рас Імру є кузином цесаря. Він каже, що його край вже приходить до себе після війни, а тепер навіть готов дати 100,000 бушлів збіжжя для допомогової акції, веденої УНРРА. — Кораблем Вульканія, на котрім виїхало етіопське посольство, приїхали теж зайцем два європейці: один з Росії, а один з Югославії, прихильники Драджі Михайловича. Коли капітан приловив їх і запитав, чому вони не хочуть їхати до рідного краю, то росіянин вказав рукою на горло, а знак, що там ріжуть, а югослав потвердив це, коли його спитали, чому не їде до Югославії.

ПАНІ БУТ ЛУС ПРОТИ БОЛЬШЕВИЧЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЦЕРКОВ.

Конгресменка Клер Бут Лус брала участь в обіді колишніх студентів університету Норт Дем, що відбувся в готелю Билтмор в Нью Йорку. Вона напавувала відвідини висланців Советської Православної Церкви до Америки і зазначила, що це „вітверте поломання права гостинності”, коли ці підданці намагаються піддати американські православні церкви під диктатуру Москви тим більше, що між ними є 340 церков карпатського походження.

Осуджено морально режим ген. Франка і встановлено комісію для розсліду, чи він є загрозою для міжнародного миру

Десять членів Ради Безбезпеки Об'єднаних Держав ухвалили одностайно резолюцію, в якій дали вироз моральному осудові режиму ген. Франка в Іспанії, а рівночасно поручили підкомітетови Ради розслідувати і до 31. травня донести, чи діяльність цього уряду спричинює міжнародні тертя і є загрозою для миру в світі. Отсей субкомітет складається з п'яти членів як представників таких держав: Австралія, Бразилія, Китай, Франція і Польща. „Три Потуги”, себто Злучені Держави, Велика Британія та Советський Союз, свідомо здержалися від участі в праці цього субкомітету. Советський делегат, А. Громико, не брав участі в голосуванні і тим допоміг, щоб воно було одностайне. Він був проти вибирання субкомітету і розслідування, кажучи, що справа ясна. Теж є він тої думки, що він міг заветувати резолюцію. Щодо цього останнього не є згідні з ним інші, зокрема представники Злучених Держав і Британії.

БРИТАНІЯ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛЬОНІЙ В АФРИЦІ.

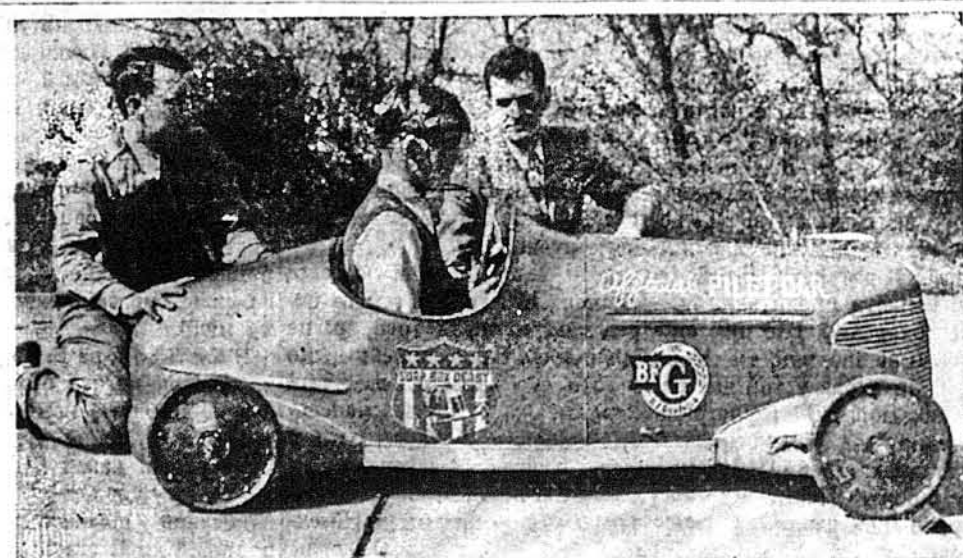
Наради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг зістали заскочені ще однією несподіваною пропозицією. Ото Ернст Бевин, британський міністр закордонних справ, запропонував, щоб визнати негайно незалежною Лівію, бувшу Італійську кольонію в Африці, і то включно з Триполітанією і Киринеєю. Пропозиція вдаряє головню в Совети, що хочуть адмініструвати Триполітанією, але зате зискує Арабську Лігу, що є проти советського домагання, як і тросту, який запропоновано збоку Злучених Держав. Гаряча дебата, що виринула сприводу цієї пропозиції, тривала п'ять годин.

АРАБИ ПРОТИ СОВЕТСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ТРИПОЛІТАНІЇ.

Абдуль Раман Азам, генеральний секретар Арабської Ліги, заявив у Каїро, що цілий арабський світ підійме зброю, якщо якась сила хотіла стати адміністратором Триполітанії. Це ясне, що погроза звернена проти Советів. Італія втратила право до цього краю, казав секретар, а Британія зріклася своїх прав. Трета сила, що зголошувала якісь права, руководилася би, казав він, тільки егоїзмом.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ГОЛОВОЮ КОМІСІЇ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ.

В Гонтер Каледж в Нью Йорку відбулися перші наради Комісії Людських Прав, яка є складовою частиною Економічної й Соціальної Ради Об'єднаних Держав. На тій сесії вибрано одностайно панно Елеанор Рузвелт головою Комісії. Пані Рузвелт запитала, якою мовою краще вести наради, англійською чи французькою, питаючи плінною французькою мовою. Присутні заявили за англійську мову, але впродовж наради говорено обидвома мовами, які визнані як мови офіційні.

ВІПРОБОВУЮТЬ ГУМОВІ КОЛЕСА. Ця картина знята в Акрон, Огайо, де виробляють гумові колеса. Перед нами безмоторний автомобіль-карлик, що його приготували до перегонів, виробовуючи гумові колеса. Це про те, щоб випробувати такі колеса, щоб давали найменший спротив, а рівночасно повну безпеку.

БІРНС ЗАПРОПОНУВАВ ЧОТИРЬОМ ПОТУГАМ 25-ЛІТНІЙ СОЮЗ

Секретар стейту, Джеймс Ф. Бірнс, заскочив паризьку конференцію міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг великою несподіванкою: Запропонував від імені Злучених Держав 25-літній союз отих потуг для вдержання Німеччини беззброєю. Подібний союз був би теж для тої самої цілі і в справі Японії. Бірнс підніс цю справу в тому розумінню, щоб вона була поставлена у програму нарад, що саме ведуться у Парижі. Він заявив, що це є відповідь на побоювання Європи, що Злучені Держави готові знов вицофатись з міжнародної арени в подібний спосіб, як це сталося по першій світовій війні. Тим разом, підкреслив Бірнс, так не буде, а запропонований союз є доказом, що Злучені Держави готові перебрати зобов'язання супроти повоєнного світа. Бірнс пропонував, щоб справу цього союзу розбирати разом з справою кордонів нової Німеччини.

ЗАГАЛЬНЕ ЗДИВОВАННЯ.

Американські кореспонденти, бажаччи передати перші враження, що їх викликало предложення секретара стейту Бірнса в справі 25-літнього союзу Чотирьох Потуг, пишуть, що ентузіазму не було видно, а радше було здивовання.

ЦІЛІ СОЮЗУ ЧОТИРЬОХ ПОТУГ.

Запропонований від імені Злучених Держав 25-літній союз Чотирьох Потуг мав би на цілі вдержувати в першу чергу сильну контролю над Німеччиною з цього боку, щоб вона ніяк не стала знов загрозою міжнародного миру. Отже контролюванню не тільки те, що моглоб відроджувати її військову потугу, чи підготовляти тайне зброєння, але теж і таку продукцію, що моглаб пособляти війсьній підготовці. Це відносилось теж і до наукових дослідів над такими діялками, що злучені з дослідями над атомовою енергією чи радаром. Подібна контролю булаб теж і над Японією.

ЯКЕ БУДЕ СТАНОВИЩЕ СОВЕТІВ?

Вячеслав Молотов, советський міністр закордонних справ, як виглядає, не дуже захоплений американською пропозицією в справі 25-літнього союзу Чотирьох Потуг. Він є проти цього, щоб ти справу ставити на порядок нарад. Каже, що це є пліни будучини, а Совети зацікавлені, теперішністю, себто тим, що тепер робиться у справі роззброєння Німеччини. Це ясне, як звідомляють, що Молотов буде остаточну відповідь протягати так довго, поки не дістане інструкцій з Москви. Наразі Молотов домагається, щоб би назначений підкомітет, що розглянув би теперішнє роззброєння Німеччини.

ЩО СКАЖЕ СТАЛІН?

З американського боку, твердять, що Сталін мав свого часу висказатись за такий союз, який запропоновано збоку Злучених Держав. Тимчасом інші пригадують, що Сталін заявив в одній з промов, а то 6. листопаду 1942 року, що роззброєння Німеччини є неможливе й не пожадане. Знов Молотов вважає цю справу чисто європейською, яка Злучені Держави не повинні обходити.

ЯК ТОЛКУЮТЬ СОБІ СОЮЗ У ВАШИНГТОНІ?

В столиці краю думають, що пропозиція секретара стейту в справі союзу Чотирьох Потуг є найвідважнішим, американським дипломатичним кроком на міжнародній арені, який колинебудь був. Усе це просліджувано довгими місяцями і тайно підготовлявано в такий спосіб, що є задоволення збоку провідників обидвох головних партій, що не буде поважнішого спротиву проти цієї пропозиції в сенаті. Головна ціль пропозиції та, щоб виявити наглядно Советам, що вони не мають чого й кого боятись. А саме страх Советів брано під найбільшу увагу тому, що Росія була нападена двічі впродовж одного століття збоку Німеччини, а теж і Японії. Тепер, як кажуть, що буде нагода переконатись, які саме Совети мають заміри на міжнародному полі й чи хочуть дійсно співпрацювати разом з іншими державами. Ця пропозиція є теж відповіддю тим, що домагались, щоб Злучені Держави взяли в свої руки провід у світі.

ОСУБКА ПРО „ПОЛЬСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ”.

Станіслав Міколайчик, провідник в т. зв. уряді національної єдності, відмовився від вияву урядові в тому довіря збоку тих п'ять польських партій, що зареєстровані в Польській Національній Раді. Закидає урядові терор в краю, зокрема звернений проти його партії. Прем'єр Едвард Осубка-Моравський виправдував це тим, що члени партії Міколайчика „підтримують терористів”, що діють в Польщі „як агенти реакції й чужих чинників”. Осубка заявив далі, що вже видано сотки присудів смерті за тих „польських і українських терористів”.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩО,
ЧОМУ НЕ КОРИСТАТИСЯ З ОГОЛОШЕНЬ ЗНАМЕНИТИХ НАГОД ДЛЯ
РАБОТИ, ПОДЯКИ У ОГОЛОШЕННЯХ НОВИХ РОБІТ У „СВОБОДІ”?

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-5882

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
За оголошення редакція не відповідає.			
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.			
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

ДЕ ВИ, Я І ТИ? ЧИ ПРИ ПРАЦІ Й ЖЕРТВІ?

Уже така наша природа, що людина не дуже любить, щоб їй щось нагадувати, чого вона не сповняє. А вже найгірше, як береться один одного навчати, чи один одному дорікати. Зате приймаємо з доволеньням, як нас хвалять, чи дають нам признання за патріотизм, жертвенність чи інші чесноти, хоч самі знаємо, що не робимо ніщо інше, а тільки сповняємо наші примітивні обов'язки.

Чому це так? Чому в нас так часто хвалять уже за сповнювання примітивних обов'язків, за звичайну жертву? І чому таке люди приймають як зовсім природне?

Нам здається, що просто тому, що в нас є ще й тепер не багато таких людей, що мають справжнє розуміння цього, що це означає бути членом чи членкою якоїсь свідомої й ідейної суспільності. Що більше: Отся характеристика відноситься надівно до більшості міри до нового, тут родженого й вихованого покоління, ніж до старого. Здавалось би, що покоління, що виросло на вільній американській землі й добуло відносно високу освіту, повинно би бути в нашому народному житті прикладом громадянських чеснот і жертвенності на релігійні, гуманітарні, ідейні цілі. Та що так не є, це всі ми добре знаємо, включно з тим молодим поколінням, що дійсно працює і жертвує. До цього ще пояснимо, що маємо тут на думці головну ту "молодь", що вже давно перейшла 30 років...

Так, у нашому суспільстві є великі недомогання. Ті недомогання є назалат у кожного й кожної з нас. У вас, в тебе, в мене... Це мусимо собі сказати в очі ясно, отверто, широко й мужньо. Правда, кожний і кожна з нас буде мати на те чи інше недомогання повно-но вяснені, а радше викрутів, коли іде про її власне недомогання, а зате дуже мало або ніяких виправдань, коли буде мова про інших, про провід, а то й про ціле суспільство. Та це не доведе до цілі, бо нам не треба виправдань, але праці й жертв. Великої й спільної праці та великих і постійних жертв. А в тій праці й в тій жертвенності ми ще не вийшли з примітиву, як брати під увагу, що розрекламуємо себе не тільки на наших вічах і святах, але й серед американців, що ми з роду славного, героїського, високо культурного, гуманного. На такі гарні прикмети, якщо й ми їх собі присвоюємо, треба нам собі заслужити, а не тільки жити тим, що наші славні батьки мали!

Наша сила — в наших чеснотах. Це є одинока наша зброя. Як ми її викинемо з рук, чи дамо їй заржавіти, ми безслідно пропали як цінна етнічна група в Америці. І пропали ми теж як ті, що ще можемо відіграти велику і почесну роль у допомозі стати Україні вільною і демократичною країною. Та нашого занепаду не бажаємо собі ні ви, ні ти, ні я. Тому всі ми: До об'єднаної праці й жертв!

Спроби большевичення церкви в Америці

Виходять на яв шораз нові совєтські спроби збільшити ціле суспільне життя в Америці. Та найзаметніші, що не включає й релігійну діяльність. Місія спеціального посла московського патріярха, архієпископа Алексія, який близько півроку пробував спонукати Російську Православну Церкву в Америці до сліпого послуху московському патріярху, не увінчалася зразу повним успіхом, та проте він полишив за собою сліди, які вказують, що його агітація не лишалася даремною. Нью-Йоркська православна російська катедр при 99 вулиці, хоч довгий час опиралася большевицькій силі, остаточно піддалася Москві, а за нею пішли деякі інші слов'янські православні церкви.

Про різноманітні американські протестантські секти пишуть не одно, що вони не раз вислугуються без розбору большевицькій ідеї, як це недавно твердив сенатор С. Доллес Бок з Делавару. У своїй промові виголошеній в сенаті 12 квітня сен. Бок покликався на статтю Мервіна К. Гарта, президента Краєвої Економічної Ради, в якій він виказує, що "Америка залишає свою роль", тобто свій моральний, політичний і суспільний провід. Гарт доходить до таких висловів у своїй статті: "Америка знаходиться тепер у процесі залишити християнство. Особливо протестантські церкви потерпіли від підзвідою боротьби цих людей, які на місце історичного християнства вводять марксизм. Велику частину відповідальності за занепад християнства треба приписати Федеральній Раді Християнських Церков в Америці... Хто не є яскравим прикладом поінформованості, той не підозрює цього, а хто поінформований не хоче цього виявити, бо як хто лише підійме голос, на такого посилається напад, що він нападає на церкву. Саме ізза такої стратегічної недоторканості Федеральна Рада Церков є найбільше придатною для комуністів..."

Коли ми згадуємо про оці вивини сенатора в справі протестантських церков, то це не значить, що робимо вже тим церквам закид. Ми робимо це головню тому, що українські большевики не раз наводять голоси протестантських духовників проти інших церков, головню проти Католицької Церкви, іби з цю ціллю, щоб виказати, що це є лише боротьба одної церкви проти іншої, а ніщо більше. Зате саму цілю, для якої такі замітки большевицької газети поміщують, вони дбайливо закривають, а це тому, бож як каже згаданий сенатор, ніжкий загартунок не стане відверто не-

навчають, вам би кров зледіла. Це не робота мене мучить, ні, я готова на всяку жертву, на всяку роботу, але для людей, для людського, не для звірок. Мене нівечать моральні страждання... Пане, візьміть мене відси, бо я загину... Отже вона писала й в своїх листах до мене, як відважна українська дівчина. Сьогодні я дорого заплатив би за ті листи; на жаль, я мусів їх знищити, щоб її рятувати. Бо як би німці її листи прочитали, тяжко її покарали. Що цих листів німці не зловили, то тільки чудом, бо якраз у той час вони надзвичайно загострили контроль над чужинськими представниками при "Німечко-му Фронту Праці" та вже відкрито шпигували за моєю перенесеною з українськими робітниками. Ні мої перестороги, щоб не писала до мене таких листів, ні прохання, щоб зберігала ці скарги до побачення зі мною, бо це тільки

ред народом і не скаже: "Я беру ваші вольности!". Зате є, каже сенатор, давно випробовано практикою підступних диктаторів кликати: "Не йдіть за ними, що то обіцяють вам труди, самодисципліну та працю. Я вам обіцяю вигоди, легке життя і достатки". А коли такий диктатор знищить те, що називається прилюдною мораллю, тоді легко приходить йому заложити ярмо на ший народу, який спочатку ніщо не підозрівав.

Оце й причина, чому большевики починають від підкопування одної церкви, а коли вже захитають одну церковну групу, тоді підступають до наступної. Саме тепер приступили вони вже до розбивання і Католицької Церкви як найсильніше здисциплінованої релігійної організації. Ось в комуністичним місячнику "Політичний афер" за квітень поміщена стаття В. Дж. Джерма під заголовком "Війна Ватикану проти миру". В цій статті автор виразно пише, що большевики осигнуть свою цілю тоді, коли "злучать боротьбу проти політики Ватикану із загальною боротьбою проти фашизму, реакції й імперіалізму і коли знайдуть спосіб притягнути до цієї боротьби католицькі маси". Після такого вислову Джером іде ще далі і пише відверто: "Як марксист, мусимо все тимити, щоб найти спосіб злучитися з католицькими масами... на те, щоб їх зедати для боротьби проти ієрархії..."

Згадуючи про це, пригадуємо, що такими самими способами починали колись большевики боротьбу серед українських мас, щоб їх кинути проти українських провідників, а особливо проти українського духовенства. Коли це їм не вдалося, тоді вони повели без розбору боротьбу проти всього українського народу. Зрештою це факти загально знані.

Що кремлівські стратегіки не залишили й Української Церкви в Америці в спокої, про це ми знаємо з їхніх заходів, щоб при допомозі деяких священників захопити хоч одну галузь Української Православної Церкви. Тепер поспуналися ще далі і уживають протестантського автора Кенета Леслія, редактора часопису "Протестант" на роззеднання українського католицького духовенства. Передрук цієї статті помістив зараз український орган п'ятої колономії. Згадуючи за те, хочемо звернути увагу нашою громади, які ми дорогами іде тепер большевицька агітація, що пробує потрясти ще й церковним нашим загальом і так поширяти будувати большевицьку духову неволю ще й над цілою У-

Микола Чубатий.

Третій Конгрес Американських Українців

Вже тільки один місяць відляє нас від події, що знов маркувати буде один період в житті американських українців — це їх Третій Конгрес в часі теперішньої світової зварухи. Третій Конгрес, що скликаний на 31. травня та 1. червня б. р. може з усіх їх найважніший, бо наложити на американських українців найважчу відповідальність перед народом наших батьків та перед історією.

Третій Конгрес американських українців скликається не на це, щоб щось нове творити, а на те, щоб працю, розпочату другим і обновленим конгресом американських українців, сконструювати та поставити перед очі заокеанських українців всі обов'язки, які на них спали в зв'язку з теперішнім лихоліттям української землі.

Які це завдання, кожен свідомий та сумлінний громадянин сам зрозуміє, коли тільки хоч трохи застанеться над положенням американських українців та над положенням рідного українського народу в Європі. Бо війна покінчилася та справа українського народу найшла в ще більше критичній фазі. Глядячи на неї під кутом десоток літ, а то й століть, справа визволення українського народу пішла знов сильним скоком наперед, хоч Сталін бажав з неї зробити нутрішню справу Росії, справу, яку він тільки буде регулювати, включно з господарським, культурним, релігійним, як взагалі з цілим загальнонаціональним життям українського народу. Так гадав Сталін завойовуючи ще й Західну та Карпатську Україну. Та чи так сталося?

Надлі всупереч його волі українська справа стала ще більше міжнародною, ніж вона була нею перед тим. Винесли її поза межі Советів геройські діла Української Повстанчої Армії. Поза українське подвиги внесли її сотні тисяч українських скитальців. І чим більше Совети настоюють на видачу їм того українського активу, тим більше світ розбирає сам справу України. Від часів Івана Мазепи та його гетьмана наслідника П. Орлика українською Церквою в Америці.

До слідження і відбивання таких большевицьких затій покликани всі американці українського роду. Це є план воюючої большевії, щоб розвинути до великих розмірів силу своєї п'ятої колономії в Америці на те, щоб у відповідний час бути готовим проголосити большевицьку тиранію у всіх ділянках американського життя.

Вже тільки один місяць відляє нас від події, що знов маркувати буде один період в житті американських українців — це їх Третій Конгрес в часі теперішньої світової зварухи. Третій Конгрес, що скликаний на 31. травня та 1. червня б. р. може з усіх їх найважніший, бо наложити на американських українців найважчу відповідальність перед народом наших батьків та перед історією.

Третій Конгрес американських українців стоїть теж справа ратування сотень тисяч українських скитальців та поміч в їх розселенню на постійне. Річ природна, що ролі американських українців в цій справі може бути тільки помічна, бо сама та справа є такий великанський тягар, що є понад сили кількох соток тисяч українських емігрантів за морем.

Перед Третім Конгресом стоїть ще одна справа а це справа ратування української культури опертої на нашій національній традиції. На нас накладає сучасне положення українського народу обов'язок зберегти несканареного Советами українського національного духа, здобутки духові наших предків та сучасних жити-ців творців української науки, письменства та мистецтва. Це національне сокровище на час панування червоної московської деспотії над Україною, мусить найти хоч на короткий час захорону та можливості дальшого розвою хочби в обмежених розмірах.

Це все вимагає залізної солідарності американських українців. Таке положення вимагає створення одного фронту всіх українців, що опинилися поза Советами. Війна скінчилася, покінчилися воєнні обмеження і час зачати думати про створення Всесвітнього Союзу Українців, нині народу скитальців.

Третій Конгрес Американських Українців репрезентувати буде весь американсько-український актив, що стоїть поза комуністичним ренегатством. Коли станемо на однію правильним становищі, що комуністи зраджують український нарід в найбільше люту для нього годину в користь Москви та як квіслінги найшлись поза межами української громади, то Третій Конгрес репрезентуватиме весь актив американських українців. В третім Конгресі візьме участь все, що ще є поміж американськими українцями творче та продуктивне. Так теж побудована репрезентативність конгресу. Не буде там представників ніяких партій, бо старі краєві партії стали вже на європейським терені пережитком, а на американським ґрунті репрезентативі старих краєвих партій булиб прямо

нісенітницею. Практика життя показує, що недовитки-лідери давних партій серед американських українців накладе на репрезентувати ніякого гурту зорганізованого громадянства крім себе самих. Практика Першого Конгресу американських українців наказує для добра рідного народу втінати полі та втікати від того партійництва. Коли ж мовна, наприклад, про церковні громади серед американських українців та церковні організації, то це справді клітини, що гуртують біля себе подальшу більшість американських українського громадянства. Одиаче хто здорово дивиться на релігійне розбиття та на релігійні суперечки серед багатьох американських українців, той признає слушність, що церкви не могли стати основою організації Третого Конгресу, тим більше, що більшість самих церков того собі не бажає.

Третій Конгрес Американських Українців є отже опертий на громадах як коаліції місцевих товариств. Там де є центральні комітети місцевих організацій, там вони найкращі і по найбільше демократичному зможуть зареєструвати свою громаду. Де такого центрального комітету немає, там поодинокі товариства прямо репрезентувати будуть свою громаду. Цей спосіб структури конгресу показався досі найбільше доцільний. Поперше є це спосіб організації Конгресу на сто відсотків демократичний, бо кожна установа, яка визнає ідеологічні заложення американських українців, може взяти участь в конгресі. Для нікого двері не є замкнені. Таке положення перешкодою, яка спиняла участь якоїсьбудь організації чи особи в конгресі.

Не маючи в представниках установ людей партійних, тільки українців з демократичною та українсько-самостійницькою ідеологією, вминається партійну грязню та розбрат поміж американськими українцями. На конгресі ми матимемо тільки українців американських і нікого більше.

В додатку ця форма організації конгресу має ту добру прикмету, що вона виловлює споміж американських українців творчий елемент, бо беручи участь в конгресі дана установа чи особа ясно зазначає, що вона заінтересована в спільній справі американських українців та в їх праці для українського народу.

Такий спосіб організації конгресу найшов вже симпатичний відгук серед американських українців, бо тим способом удалося щастливо виминути партійних та релігійних непорозуміння.

Ставлячи оце перед очі американських українців кличеться всіх на Третій Конгрес Американських Українців до Вашингтону на 31. травня та 1. червня. До українсько-американських організацій, по всіх осередках, де живуть українські колонії, розіслано потрібні апікації в числі кільканадцять соток. Сподіємося, що немає українсько-американської установи, що визнає право українського народу на власну державу, щоб такої апікації не дістала. Сотні вже є оголошених, дальші сотні запрошує Конгресовий Комітет та прохає всіх в ім'я солідарності національної та в ім'я поваги історичної хвилини до участі в конгресі. В кого немає через припадок такої апікації, може її дістати в секретаря Комітету. Його адреса: Mr. Bohdan Katamay, 817 North Franklin St., Philadelphia 23, Pa.

Американські українці та українці! Приїжджайте масово до Вашингтону на свій конгрес, на Третій Конгрес Американських Українців.

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

Авторські права застерігається: Copyright by Krushynsky Theodore, Paris, France.

33)

Я ніколи не забуду її пристрасно-боліючого шепоту, бо німці стояли недалеко, який наче видобувався з самих петрів її такої невеличкої, а такої міцної й гордої істоти:

— Пане, їхня мрія — це наша смерть...

Яка-ж ти ісправді таємничая й незлічимо міцна, земле українська, що таких доньок родиш!

А далі, здригнувшись гнів і сльози водночас, намагаючись все розказати, що її так мучило й боліло, голосом дещо тремлячим, з якого наче подихом полум'я заплігло на мене любов'ю українки до свого роду, во-

на мов би сповідалася перед Батьківщиною:

— Ой, ні!... Вони з мене яничара не зроблять!... Я їх ненавиджу більше, як усі потвори світу! Я є українка, пане, я не зраджу свого народу. Я їм не дам і краплі своєї крові, бо цеб значило продати себе не-людам, оддати свою кров вам-пірам. Ох! Як би я хотіла, щоб уся їхня кров пролилася, щоб їх винищено до останнього, щоб святу нашу землю охоронити від найгіршого лиха, яке зазнав наш нарід!... Я все чую, я все розумію, це й є моє найбільше нещастя!... Пане, тут важко зберігати катів на наш нарід! Як би ви послухали, чого їх

надавалось для особистої розмови — нічого не помагало. Вона буквально в кожному листі до мене виливала всю свою гарячу й ширшу ненависть до німців та нагороджувала їх такими словами, що мені ставало моторошно за неї.

Я певний, що ця горда дівчина з радістю й повною свідомістю віддалаб своє життя, але це життя було варте кращої праці.

Я не знаю її, цієї чудової дівчини, ні історії її життя перед тим, ні після того, як це трапилось. Знаю лише дещо з того, що вона в Німеччині переживала. Ось цей "маленький епізод" з її життя, один з тисяч і тисяч характерних епізодів, які переживали наші робітники й робітничі в Німеччині, і я хочу тут розказати. На жаль, повний зміст докладу в цій справі загинув в огні, і всі папери обласної управи "Німечко-го Фронту Праці", коли канадська армія

підходила до Ольденбурга, бо це в тих околицях ця подія відбувалась. Але я зберіг нотатки в цій справі, бо цікавіші події я іноді нотував для себе окремо, тільки мені зрозумілими знаками й числами.

У початках липня 1944 р. я одержав від д-ра Б., провідника "Української Державної Установи Зв'язку" при "Німечко-му Фронту Праці" в Берліні, листа Стефанії Ц. до нього та припис для мене — зробити належне, розслідивши справу на місці.

В листі до д-ра Б. вона скаржилася на погане обходження з нею, побиття, намагання німечьких старших понівечити її, моральні важкі переживання, тощо. Лист Стефанії Ц. був написаний відважно, сильно ворожий до її старших та в тоді глибокого обурення тим, що їй доводилось переживати в Німеччині, про яку вона чула, як про культурну країну. Дня 13. липня поїхав я до

містечка Меле, недалеко Оснабрюка та зголосивши свій приїзд у повітовій управі "Німечко-го Фронту Праці", я вислухав, як це мені приписувалося, спочатку її старших, начальника "Гетітсфюрершеле" (не знаю, як це й перекласти на нашу мову, думаю, що це буде щось на зразок "Школи для підготовки начальників областей", або провідників у певних галузях вищої адміністрації) та завідувача харчовими справами школи, безпосереднього начальника Стефанії Ц.

(Дальше буде).

бути членом українського народного союзу, значить належати до такої запового організації, що побудована на певних, тривких і солідних основах.

ПОШИРЯЙТЕ "СВОБОДУ".

ЩО ПИШУТЬ?

ЛЕМКІВЩИНА, ЯК ПУСТИНЯ.

Два листи до громі Дмитра Канітула від родини. Перший зі Святкової Великої, з 25-го грудня 1945, звучить:

Дорогі Вуйку! Я Ваш сестрінець Петро Градон, даю Вам відповідь на Ваше письмо. В першій мірі складаю Вам найщирішу подяку за Ваш лист, котрий ми отримали 23 грудня ц. р. Вуйку! наше село ціле, виїхали люди всі. Один Нестеряк зістав і зіставі мої мама, але не в Святковій, тільки в Скальнику при їх дочці — або при моїй сестрі. Я лист до Андрея відібрав, бо Андрей виїхав. Так дорогий Вуйку я був в Германії 4½ року, а тепер вернувся і застав майже руйни. Село не випалене, але германці забрали людям, ввесь хліб і люди не мали що даліше робити — мусіли виїздити. Люди потерпіли страшно від німців — накінеш з відступом, людей евакуували в глибину Германії. По звільненню народу — люди верталися на свої місця і заставляли лиш стіни хат, старших людей багато померло. Мій батько так само помер. Мама ще потроха тримається, алеж марно.

Так, дорогий Вуйку, по воєнним знищенню люди реєтру самі доносили, а тепер завертають. Андрій плаче (в Святках) за своїм полем Рівнями, але як йому помочи? Всі жаліють за Колянином. (Це одна гора в селі так називається). Люди приходять до Святкові з поворотом. Даліше воєнний час нас допровадив до нічого. Не маємо ні корови ні крилика, ні воза, ні мотуза — всьо пішло за германцями.

І пощо вертати має Андрей? (Андрей це син могого б. п. брата Івана, котрий належив до Головної на Сибірі в першу світову війну). А так що одиниці вертають назад. По інших селах потроха людей зістало, але з бігом весни не залишало певно нікого. Коли я вернувся із Германії, в Святковій поправив свою хату і живу зі старою мамою. Не було сіяно ніч, бо в весну віддавали, — якось живем. Скудно, сумно як на пустині: на ціле село — один старий Дзямба і, я з мамою; споглядаємо по пустих горах. Алеж мусить чоловік рахувати і часом і погодитися з долею. Позатим невідомо, де і куди завернуть чоловіки.

Вуйку! Я Вас прошу сердечно, чи за Вашими трудами можна би дістатися до Вас? З тим закінчаю свій лист і прошу Вас о прудкий відпис, долучаю свою світлинку до листа із 25 роками життя...

Другий лист з 1. січня 1946: Дорогий Дмитре Канітула! Поздоровляю Вас з родиною, довідатися за своє рідне село, Святкову Велику. Хочете знати, хто пережив війну, а хто ні? Війну пережили всі люди, дуже тяжко було пережити цю війну, бо ця війна то не війна, яка була в 1914 році. Людей вивезено майже всіх до Германії на роботу, а решта людей, що остали як прийшов близько фронт, то люди знов вернулися до села, однак село було знищене.

Довідуетесь хто єсть в селі вийтом, і хто учителем і хто священником? Так само довідуетесь, чи стара церква ще стоїть? Коли перейшов фронт через наше село, то було горено, що будуть переселювати людей до Советського Союзу. Коли люди це почули, були задоволені і ходили, старалися самі, щоб їх переселювати в Советський Союз.

Люди охоче виїхали до Советського Союзу, в Ясельський повіт малошало остало українців, а з Горлицького повіту мало людей виїхало до Советського Союзу.

З Святкової Великої люди всі виїхали до Советського Союзу, тільки остало 4 родини. Ваша сестра Юлія Градон остала і тоті хлопці і дівчата, що вертаються назад з Германії. Польський уряд їм каже женитися і займати господарку, бо за родинами до Советського Союзу не хоче їхати. Родичі пишуть звідтам, щоб їх діти не йшли за ними, бо вони страшно жаліють за Лемківщиною і за тими зеленими верхами. Багато людей з Советського Союзу пише, щоб ми їм руки подавали; багато вертається назад з того доброго краю, бо на Лемківщині мав поле і хату, а там немає ніщо і теперки пишуть, що співають так, як співали на рідних вавильонських жиди.

Теперки Вам допошу скільки остало людей по селах: Святкова Мала має 16 родин, Котан 20 родин, Кремпа 60, і священник остав. Жидівське 10 родин, Ожинна 17, Граб 50, Вишоватка 10, Ростайни 15, і на кожнім селі єсть ця мова, що вернулася з Германії. Вони не їдуть до Советів зо своїми родинами, а ще багато людей єсть, що ще не вернулися з Германії.

Наша стара церква стоїть, як стояла, церковні річі з церкви забрали люди з рускими до Советського Союзу, то нема жадних церковних річей. Священника привозимо з Кремної, як також і з Бортоного.

Мій тато був в Америці і по першій світовій війні вернувся до краю. Покупив до церкви хоругви за 30 доларів, ризи за 40, чашу за 20 і дзвін за 30 доларів. Дзвін забрали германці, а ті решта річей забрали люди разом з рускими до Советів. Ми би вас просили, щоб Ви нас спомогли і вислали старі ризи і стару чашу, бо там так само є церкви католицькі.

Наше поводження розмаїте, Германія будемо пам'ятати дуже довго. Тут війська є польські і рускі. На тім кінці. Той лист дістанете, то нам одпиште. — Іван Ксеніч, Святкова Мала, П. Кремпа, повіт Ясло, Польська.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У. Н. СОЮЗ — І ЙОГО КОНВЕНЦІЯ.

Як закінчилась 21-ша Конвенція У. Н. Союзу і мене, як одного з її учасників, запитав один з делегатів-американців про вражіння з Конвенції, то мені було приємно відповісти, що я вдоволений з того, що бачив і чув. Такі почування маю і сьогодні, коли вже минуло кільканадцять днів по Конвенції, а я вже в Канаді.

Це перший раз в моєму житті я мав нагоду перебути 6 днів спільно з великим числом українців-американців. Також перший раз я міг бути на Конвенції У. Н. Союзу і брати в ній участь як один з делегатів. А було завсіди моїм бажанням пізнати ближче братів-американців на такому зборі, де булиб заступлені українці з різних місцевостей та різного віку, різної освіти і різного стану соціального. Саме Конвенція Українського Народного Союзу давала мені нагоду здійснити повні бажання. І я вдячний членам Винищеського відділу У. Н. Союзу, що вибрали мене своїм делегатом на 21-шу Конвенцію. Теж вдячний я головному уряду У. Н. Союзу, що назначив мене до статутної комісії, бо таким чином я перебув один тиждень в гарнім домі (але в невідходячій околлиці) У. Н. Союзу в Джерзі Сіті в товаристві симпатичних членів статутної комісії та мав нагоду ближче приглянутися праці в самому осередку Союзу і „Свободи“.

Стріча з працівниками в У. Н. Союзі й в „Свободі“ вміщувало уладжені канцелярії і праця поодиноких департаментів, викликали в мене перше, дуже відряджені вражіння. Я бачив у практиці, як українська народна установа дає вдовольно працю більшій кількості українців, в тому в великому числі — молоді. Думуючи про успіхи цієї фінансово і чисельно найсильнішої, народної, української установи в сучасній порі, мимоходом мусив пригадати собі, що ці установи є наслідком 52-літньої праці українців на північній американській континенті. Взяло понад півстоліття впертої, плянної і солідної праці, щоб сьогодні У. Н. Союз міг похвалитися 46,000 членами та майном з 8½ мільона доларів. Мої запити в справах Союзу та його діяльності багато мене навчили. Во-

ни помогли мені достатньо познайомитися з широкою діяльністю Союзу. Приятельське, отверте відношення та вичерпні відповіді на питання дали мені змогу не лише виконати мої обов'язки як одного з членів статутної комісії, але і вийти в подробиці праці цієї установи, якій довірено міліони народного гроша, а крім цього ще й деякі ділянки громадської діяльності.

З таким вражінням я прибув на Конвенцію до Питебургу. Там знайшовся я серед кількох соток делегатів, які прибули з 20 стейтів Америки та серед кільканадцять делегатів з Канади. Робітники, фермери, священники, професіоналісти, старші і молоді, уродженці українських степів, рівнин і гір та уродженці американської землі — ось що представляла та велика маса людей, яка знайшлася на 17-тій підлозі Пен-Готелю. Першого дня не було кінця — привітам. Однак ще довго до 9-тої години ранку велика саяла нарада почала заповнюватися. Вона була удекорована по мистецьки.

На платформі прапори Америки й України. В середині над платформою прапор з числами — в горі 147; а під сподом 5009. Число „147“ — це число Союзівців, які впади в рядях американських армій в Європі, Африці, Азії, на островах далекого Сходу, та Нілону. Це 147 українських юнаків, які віддали своє молоде життя за свободу Америки і за волю інших народів, в тому і українського. Число „5009“ це число Союзівців, які боролися в рядях американської армії в часі II-гої війни. Не лише Конвенція віддала честь поляглим воїнам, але вона також одобрива рішення Головного Уряду Союзу, а саме, щоб всім спадкоємцям поляглих у війні юнаків виплатили повну суму забезпечення, хоч до цього організація не була зобов'язана.

Почалися наради, які продовжувалися 6 повних днів. Прегібіг їх був нормальний та вдовольняючий. Підкреслюю це, тому, що до конвенції я мав нагоду нераз почути завваги, що такі і тим подібні українські конвенції в Америці відбуваються дуже бурхливо. Та цього я не бачив в Питебургу. Як не брати під увагу „приняття“, яке справили делегати тим кільком, що були за піддержку московського окупанта на Українських Землях, то наради були ділові, поважні й спокійні.

Мені було цікавим довідатися, як багато молоді, уроженців Америки, є делегатами. Отже було понад 60 делегатів, якими були молоді особи, які походять з різних стейтів Америки та Канади. В часі конвенції я мав нагоду багатьох з них пізнати, а найбільше на тому вечері, коли то крім молоді — делегатів також прибула на вечірку молоді-гости з поодиноких стейтів, як і з Питебурга і околиці. Ця молодь переводила вечірку серед майже безперервних співів українських пісень. Я бачив яку сотню молодих хлопців і дівчат та молодих мужиків і жінок. В них пробивалася радість, що знайшлися разом як люди одного походження, а об'єднувала їх в одну гармонійну цілість — в першій мірі українська пісня. І хоча деякі з них і не знали слів пісень, а також з частенька і мелодії, то проте і вони старалися наслідувати свого сусіда чи сусідку і так були співучасниками теплої настроя.

В часі нарад часто можна було завважити молодих людей, які забирали голос в дискусії. Деякі з них були членами комісії і забирали голос з платформи, говорючи по-правно українською мовою. Деякі знов, хоча і тяжко їм приходилося говорити українською мовою, то висказувалися так, що не справляло ніякої труднощі їх розуміти. Молодь зістала теж вибрана більшим числом до Головного Уряду, що є теж дуже відрядним явищем.

Активна участь молоді в конвенції, вибір молодих сил до Головного Уряду, рішення Конвенції притягнути якнайбільше молодечих сил до організаційної діяльності відділів і Союзу та вікні зріст молодого департаменту на 25% всього членства — вказує на плановість праці і на здоровий розвій цієї української установи.

На делегатів діало теж і збільшення маєтку за останні п'ятьріччя до 8½ мільонів доларів та збільшення членів на 7,500 осіб. На рекорд також треба вписати, що всі гроші зібрані Союзом в Канаді остали в Канаді. До Злучених Держав не взято ні цента. Союз закупив теж на великі суми воєнних бондів в стейтах і Канаді. Ось такими рішеннями Головного Уряду доказано, що У. Н. Союз веде розумну господарку і що в Канаді він заслуговує на повну піддержку.

Крім праці, стисло зв'язаної з діловими та фінансовими діяльностями, згадувано на конвенції й за іншу діяльність. Союзу. Бо Союз може похвалитися ще й тим, що виконав також дуже поважну працю в о-

HEALTH HINTS

“Health Hints” is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.

CAN THE SURGEON HELP HIGH BLOOD PRESSURE?

THE treatment of high blood pressure is still mostly a matter of medicines, diet, and general hygiene. You may have heard stories about wonderful operations which are being performed for high blood pressure and think that perhaps your doctor is being too cautious in not recommending surgery. The answer is that on some occasions and in certain types of cases an operation can be performed; and that in those selected cases, results seem to be good. How is it possible for a surgical operation to reduce blood pressure? There is a long nerve trunk running along the back which sends out branches to the arteries. When arteries become a little smaller in diameter (whatever the reason) the heart has to work harder to push the blood through the smaller bore of the vessels, and in this way blood pressure goes up. The impulses which reach the artery and cause it to contract, flow along branches of this nerve trunk. The surgeon by cutting this nerve trunk, interrupts those impulses, thus permitting the artery to dilate and easing the burden on the heart. That is the theory of the operation. In practice, however, it is not so simple. The operation requires an unusually skilled surgeon. The changes that are produced are permanent and the arteries will not contract so readily after the operation even when it is desirable for them to do so. Another difficulty is that sometimes the person with high blood pressure is not the best kind of risk for a major surgical operation. Most patients can keep their blood pressure under control by following the doctor's advice as to diet, rest and medicine. Hence, good medical judgment dictates that simpler methods be used first. When these fail to bring relief, modern medicine has still this one more weapon up its sleeve: the surgical operation. Best judge of the wisdom of such a procedure is of course the family doctor, the one man who knows best, the whole patient.

свідомленні українського громадянства через видавання цінних книжок про Україну в англійській мові. Знов речником ідеалів Союзу була „Свобода“, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

До успіхів конвенції належить зачислити також вечірку 21-ї, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

До успіхів конвенції належить зачислити також вечірку 21-ї, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

До успіхів конвенції належить зачислити також вечірку 21-ї, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

До успіхів конвенції належить зачислити також вечірку 21-ї, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

До успіхів конвенції належить зачислити також вечірку 21-ї, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

До успіхів конвенції належить зачислити також вечірку 21-ї, якій доля рішила стати єдиним українським щоденником на цілім американським континенті.

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ“ І „ЮКРЕНІЙ ВІКЛИ“

Як Ви змінюєте адресу, просимо негайно повідомити про це адміністрацію „Свободи“. Шкоро повідомлення усуває непорозуміння і стримання газети. З повідомленням просимо також вислати 10 центів готівкою або поштовими значками на покриття вироблення нового стелся. Члени і Читачі з Канади звольте прислати тільки готівку тому, що канадських поштових значків не можна виміняти.

УЖЕ МОЖЕМО ДАТИ НАШІЙ МОЛОДІ й американському народови КНИЖКУ

про генія України—ТАРАСА ШЕВЧЕНКА — написану англійською мовою, в якій є і переклади найкращих його творів спід пера професора Колумбійського Університету, КЛАРЕНСА А. МАННІНГА, відомого знавця української літератури та історії.

Такою книжкою є:

Taras Shevchenko

the Poet of Ukraine

Translated with an introduction by

Clarence A. Manning

Acting Executive Officer

Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англо-саксонському світі. Книжка та повинна зявитись негайно в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо всьди треба, щоб був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посылкою \$2.50.

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи“ має ще по кілька або кільканадцять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІАН

- 1) Діава в сінях стало 2) Ой за гаем, гаем, фортепіанові соля (дуже легкі), зібран М. Едлеман \$.35
- П. Нішчинський: Закувала та сива зозуля, фортепіанове сольо \$.50
- М. Лисенко: Засвітали козаченьки, марш зоперети „Чорноморці“ \$.50
- С. Монюшко: Козак („Стоїть вітер над водою“) фортеп. сольо \$.75
- В. Заремба: Сиди низенько, вечір близенько, три мелодії української пісні \$.75
- Прелюді В. Барвінського (5 композицій) \$.70
- Українські марші (ч. 20) зібран Е. Турула \$.75
- В. Зенгарський: Українська шумка, фортеп. сольо \$.50
- Українські танці (ч. 22) зібран Е. Турула \$ 1.25
- Українські танці (ч. 23) зібран Е. Турула \$ 1.25
- В. Барвінський: Українські народні пісні на фортепіан, зі словами \$ 1.00

МУЗИЧНІ ТВОРИ

- Українські пісні на один голос в супроводі фортепіана. Містить 43 різні пісні різних композиторів, зібран Е. Турула \$ 1.50
- Українські пісні й думи на один голос в супроводі фортепіана. Містить 14 різних українських пісень і дум різних композиторів, зібран Е. Турула \$.70
- Українські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіана, зібран Е. Турула \$.75
- Українські воєнні пісні (козачькі й стрілецькі) різних композиторів. 25 ісець на муж. і міш. хор в супр. фортеп., зібран Е. Турула \$.70
- Я. Степовий: Музика до творів О. Олеса. 9 соаль і 1 дует в супроводі фортепіана \$ 1.00
- Музика до Кобзаря, різних композиторів. 15 творів на мішаний хор з солями супроводими, теноровими і басовими, в супроводі фортепіана, зібран Е. Турула \$ 1.00
- Музика до Кобзаря, різних композиторів. 10 творів на муж. і мішаний хор з солями баритона і тенора в супр. фортеп., зібран Е. Турула \$ 1.00
- Музика до сів Ю. Федьковича та інших авторів різних композиторів на квартети, міш. хор і соля. 9 творів, зібран Е. Турула \$.75
- Музика до сів Б. Лепкого, Барвінського і Сичинського, сольові пісні в супроводі фортепіана, зібран Е. Турула \$.70
- Музика до сів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіана. 8 творів, зібран Е. Турула \$.75
- Українські маршові пісні, для хору зібран Е. Турула, 14 творів \$.75

Замовлення разом з належністю слати до: „СВОБОДА“ 81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J. З Канади треба платити тільки американською валютою

УВАГА! — ДІТРОИТ, МІШ!

В НЕДІЛЮ, 12. ТРАВНЯ, В ГОД. 2.30 ПОПОЛ

відбудеться

СВЯТО МАТЕРІ

В НАРОДНІМ ДОМІ ПРИ МАРТИНІ І МІШІГАН УЛ.

стараним Відділі 16, 23 і 37 С. У. А.

Багата програма, потім прийняття, кави і домашні тісточки. Також вшанується майстриня матері.

Вступ від особи 1 дол., діти пів цин.

Весь дохід призначений на поміч скитальцям і голодуючим.

Праця для жінок і мушчин WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0522

ПОТРІБНО МУЖЧИН

CHINA DECORATOR

Досвідченого
Мусить уміти Banding & Lining
Добра платня, постійна посада
VOGUE CHINA & GLASS CO.
2675 Bailey Ave., New York City
225th St. Broadway Station

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ШВАЧКИ

досвідченої на power machine
НАЙВИЩА ПЛАТНЯ
Кілька годин або повний час (5 днів)
Прямі робітничі умови
RIVERSIDE LINEN SUPPLY
179 Lafayette St., Paterson, N. J.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТ І ЖІНОК

Легка фабрична робота.
Досвід не потрібний
Овертайм, вакації з платістю
Постійна робота.
Модерна кафетерія для робітниць.
DURA ELECTRIC LAMP CO.
62 E. Bigelow St., Newark, N. J.

ЧЕМБЕРМЕЙДС

БЕТМЕЙДС

Постійна праця
Добрі робітничі умови
Годящіся в Гамбургер
MADISON HOTEL
15 East 58th Street, N. Y.
КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Український Продукційний
Відділ Американського Червоного Хреста в Нью Йорку,
Н. Й.

Знімку нашого Відділу, яку даємо до української преси не для якоїсь дешевої хвалби, але для доброго прикладу українському жіноцтву в кожній українській громаді, де на нашу думку повинні бути Український Відділ Американського Червоного Хреста, цей найбільший в світі гуманітарної установи. Навіть в самій місті Нью Йорку такий Відділ міг би бути вдвіть більший, колиб лише наша жінка хотіла „вийти з хати між людей“.

не буде бракувати й наших земляків.

Очевидно, що делегати Українського Відділу в Нью Йорку будуть приготувані влітати за поміччю для українських скитальців на тій Конвенції, як ця справа буде на порядку наряд. Без сумніву, що голос наших делегатів не був би „голосом вопіючих в пустині“, колиб поперто цю справу не двома, а бодай сотнею представниць Українських Відділів Амер. Чер. Хреста. А яка ваша думка, дорогі наші сестри українки в Америці?

Є це так би сказати та одна важна справа, задля якої українське жіноцтво повинно в себе на місцях гуртуватися у Відділі Амер. Чер. Хреста. А

ляній домашньо-родинного життя. Та найважливіше те, що є нагода познайомити американських жінок з теперішнім положенням українського народу в Європі, а зокрема з незавидною долею наших земляків на скитальщині, про що персонал цієї великої гуманітарної установи мало знає дійсної правди.

Відзначення працівників Ам. Червоного Хреста.

Після закінчення другої світової війни наділила Головна Квартира Ам. Чер. Хреста у Вашингтоні заслужених працівників відзначеннями. І це тих жінок, що впродовж воєнної хуртовини посвячували вільні хвилини свого часу на продуктивну працю для нашого воцїття, як на бойових фронтах, так і по різних шпиталях за морем і тут в краю. Відзначення ці є щось в роді „грамоти“ („сертифікат“), з власноручними підписами президента Трумана й голови Амер. Чер. Хреста Ц. В. Честера. Розуміється, що на такі відзначення заслужили собі також членкині й нашого Відділу.

Пишуча ці рядки роздала як представниця згадані відзначення стоїм членкиням на владженні в тій цілі товариським вечерку, що відбувся 23-го березня б. р. у власнім льокалі п. ч. 423 Іст 9-та вул. в Нью Йорку при участі запрошених гостей. І власне при тій нагоді зроблено цю нашу знімку. Годиться згадати, що в часі товариської розмови на заклик підписаної членкині нашого Відділу зложили для Амер.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким чином є дана особа.

ГРУПА Г.

69. Косик Катерину тітку в Нью Йорку, шукає Бодак Іван.
70. Мелес Михайла вуйка в Філадельфії, шукає Туринський Іван.
71. Стецько Антопа кузину в Нью Йорку, шукає Стецький Петро.
72. Коняшин Івана вуйка в Нью Йорку, шукає Коняшин Іван.
73. Фік Стефана в Нью Йорку, шукає Качор Володимир.
74. Гривай Петра брата в Шікаго, шукає Михайлович Іван.
75. Кобилар Івана братанця в Геркімер, шукає Колодій Франц.
76. Григорівну Ану сестру в Нью Йорку, шукає Копаниця Магдаліна.

вслано до З. У. Д. Комітету в Філадельфії, та 20 дол. для Українського Чер. Хреста в Франції, які вслано на руки представника С. Пашенка, й 10 дол. на покриття коштів цього вечерка.

По \$5 зложили громадяни: М. Малетич, Якуста, Баруш, Джорджія, пани Гофман і Н. Н.; по \$2: Князкий, Стрілець, Шумкович, Демидас, Скодзінська, по \$1: Коблет, Пашик, Пашков, Коваль, Галузя, Якимів, Мельник, Загоруйко, Ригель, Вішук, Грабовська, Фалюса, Боднарчук, М. Машини, Р. Фенчський, Реншта арбіними. Разом \$57.

Всім жертводавцям щире спасибі.

Годиться згадати ще й про те, що крім згаданих жертв на тій вечерці зложились членкині нашого Відділу на маленьку сценку з Українського Великодня, яку знято на фільму та при нагоді можна буде її побачити в нашій домівці. Відчинено там кожного вітвірка і четверга цілий день. За-

81. Рубінський Івана кузину в Вашингтоні, шукає Шипулін Павло.
82. Матисик Дмитра брата в Брукліні, шукає Матисик Петро.
83. Ленко Марію (Топорівну) сестру в Портчестер, шукає Топорівніч Михайло.
84. Федорка Фреда вуйка в Філадельфії, шукає Леско Теодор.
85. Лупус Федя вуйка в Філадельфії, шукає Леско Теодор.
86. Федірко Федя вуйка в Філадельфії, шукає Леско Теодор.
87. Андрушак Юрка вуйка в Нью Йорку, шукає Андрушак Теодор.
88. Рибій Марію тітку в Нью Йорку, шукає Завалин Микола.
89. Гебен Діжова брата в Клівленді, шукає Гебен Стефан.
90. Маринський Федора вуйка, шукає Берній Стефан.
91. Орач Анастасію сестру в Бетсон, шукає Орач Інат.
92. Стадський Антопа вуйка в Нью Йорку, шукає Ткачук Іван.
93. Старинський Антопа вуйка в Нью Йорку, шукає Середок Богдан.
94. Ременюк Йосифа брата в Шікаго, шукає Ременюк Михайло.
95. Ленард Ігнатія брата в Шікаго, шукає Ременюк Михайло.
96. Запотоцький Івана вуйка в Нью Йорку, шукає Буняк Мирослав.
97. Запотоцький Марію (Буняк) тітку в Нью Йорку, шукає Буняк Мирослав.
98. Кулиняк Марію (Мельник) сестру в Нью Йорку, шукає Кулиняк Петро.
99. Фетко Пашинка в Ст. Луїс, шукає Островський Матвій.
100. Яценіч Михайла вуйка в Бостоні, шукає Яценіч Алексіс.
101. Яценіч Явочу тітку в Бостоні, шукає Яценіч Алексіс.
102. Яценіч Майка вуйка в Бостоні, шукає Яценіч Алексіс.
103. Яценіч Грисяня вуйка в Бостоні, шукає Яценіч Алексіс.
104. Баран Василь кузину в Нью Йорку, шукає Домбчевський Іларіон.
105. Бивр Дмитра вуйка в Дітроїті, шукає Гайда Михайло.
106. Сидорак Лену тітку в Шікаго, шукає Мізерний Іван.
107. Михайлів-Яковлева Александр кузину в Нью Йорку, шукає Качор Валентин.
108. Тимофій Михайла брата в Нью Йорку, шукає Луканенко Антін.
109. Вітковський Петра кузину в Брукліні, шукає Герула Іван.
110. Чудик Юзю вуйка в Нью Йорку, шукає Чудик Юзю.

121. Ждан Федора брата в Нью Йорку, шукає Ждан Петро.
122. Менішський Теодора брата в Шікаго, шукає Гарасімович Лужик.
123. Матисик Дмитра брата в Брукліні, шукає Матисик Петро.
124. Упанік Івана вуйка в Нью Йорку, шукає Наконечний Михайло.
125. Корикора Івана брата в Нью Йорку, шукає Кліновський Стефан.
126. Ніхурська Юлію тітку в Шікаго, шукає Горобішовська Катря.
127. Мартинюк Миколу в Філадельфії, шукає Горобішовський Оєпп.
128. Дармогай Івана в Нью Йорку, шукає Фармогай Стефан.
129. Стайнер Михайла вуйка в Сан Пао, шукає Стайнер Іван.
130. Сенік Михайла кузину в Шікаго, шукає Вітанович Ілля.
131. Балак Григорія кузину в Нью Йорку, шукає Гуменюк Петро.
132. Костирка Оліяна вуйка в Брукліні, шукає Костирка Розалія.
133. Костирка Константина вуйка в Брукліні, шукає Костирка Розалія.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ПРОДАЄТЬСЯ ФАРМА ЧЕРЕЗ СВАРКУ ПАРТЕРІВ ДЕШЕВО

100 акрів, 70 орної землі, а решта ліс і пасовище, при State Road, „бос“ іде попри фарму річка на фармі нові курники і інші будинки. Діля на 4 фальш зарепозитовані (12 кімнат), в домі всі ужитки; мейн Horwell a Trenton, Township of East & West Amwell, N. J. 85-6

А. ВУКІВ
345 E. 4th St., New York 9, N. Y.
Phone OR. 4-3774

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ВІНДОКЛІНЕРСЬКИЙ БИЗНЕС

на продаж в Нью Мексико стейті. Добре підроблений бізнес, сімнадцять соток приходу з місяця, а може бути й більше. Дуже добрий клієнт для тих, котрі мають аську або санітук. Інтересованих прошу писати на адресу:

STEVE BOYKO
1025 East Boulder Street,
Colorado Springs, Colorado

ПОШУКУЮТЬ

Пошукують ФЕДІАНА ІВАНІ, що походить з села Лашки, Ярославського повіту. Лист від рідних на скитальщині в мене. Зголоситися на адресу:

MYRON SITNYSKY
589 FLUSHING AVENUE,
BROOKLYN, N. Y.

РЕВМАТИЗМ

Хто терпить біль ревматизму без різниці в якій місці вас болять, наш новий винахід напевно вам допоможе. Бо тільки приложити до того місця де вас болять а в протязі одної години перестане вас боляти.

Спробуйте і напишіть до нас а не пожалуйте — це вас не буде коштувати ані одного цента, ми вишлемо вам наш винахід зовсім безплатно.

Наша адреса:
W. SOROKOWSKI
320 E. 34th St., New York, City
c/o Sup.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Написав
Д-р А. Т. КІБЗЕП
В цій книжці автор описує в приступний спосіб всякі недуги, їх прояви та лікування. Вона має 734 сторінок друку, оправлена в полотно, поділена на 22 розділи. В цій книжці описані такі недуги: заразливі, з фізичних недомогань, з упійюючих средств, широк, кров, серія, залоз, жил, костей; недуги жіночі, диточі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги всеричні. Прочитавши цю книжку, можна заохоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки \$3.00. Замовлення враз з належитістю слати до:
"СВОБОДА"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

Сидять з ліва на право: І. Скодзінська, рек. секр., М. Грабовська, фін. секр., М. Мельник, місто-предс., К. Джорджія, предс., А. Ожеховська, місто-предс., Р. Фалюса, кас., Г. Князкий і Р. Коваль. — Другий ряд: Н. Чапко, Т. Загоруйко, К. Коблет, А. Якимів, Ф. Стрілець, А. Боднарчук і А. Пилипчук. — Третій ряд: В. Демидас, З. Лакуста, Галузя і А. Вішук. — Четвертий ряд: М. Пашик, К. Олійник, А. Антоні (американка), З. Павлюк, П. Шинкович, М. Ригель і Д. Гофман.

В місяці червні б. р., відбується в місті Філадельфії перша по закінченню війни Краєва Конвенція А. Ч. Хреста. Тисячі делегатів з Америки, Канади та інших країв візьмуть участь в тій Конвенції. Більше як певно, що будуть там відповідно зарепрезентовані теж і Відділи Амер. Чер. Хреста різних етнічних груп в Америці. А як представимо себе ми, американці українського походження, що начисляємо біля мільона громадян нашого роду? Скільки буде нас на тій великій зібранні міжнародного жіноцтва? Чи лише буде там ті дві делегатки з нашого ньюйорського Відділу, яких „офіційно“ запрошено на цю Конвенцію, чи може буде нас більше? Якщо так, то вартало нам якось скомунікуватися та порозумітися. Бо хто знає, може якраз на тій Конвенції буде порушена справа гуманітарної помічі тим нещасним людям, що остануть поза межами своїх країв на скитальщині, між якими певно,

другою, теж важною справою, є це, що в таких Відділах є нагода для наших жінок багато роду, а зокрема з нещасних американських жінок не тільки в праці на загальногуманітарній ґрунті, але також в ді-

Чер. Хреста жертву в сумі 58 дол. Це робить загальну суму за перший кварталник цього року поперх 150 дол. А на заклик гостя гром. М. Малетича зложили присутні на поміч нашим скитальцям 27 дол., які

прошуємо наше жіноцтво з Нью Йорку вступати громадно в члени Укр. Продукційного Відділу Американського Чер. Хреста. Адреса 423 Іст 9-та вул. в Нью Йорку.

К. Джорджія, предс.

ТАРЗАН, ч. 1372. Голос.

BUT WHEN JAKKO OFFERED PIERRE COCONUTS AND BERRIES, HE WOULD TAKE BUT LITTLE. THE KINDLY APE REALIZED HE MUST PROVIDE COOKED FOOD.

Та, коли Джако давав дитині кокосові горіхи й ягоди, Петрусь їв їх дуже мало. Тоді малпа зрозуміла, що мусить постаратися за варену страву.

Так малпа пригадала собі на табор апашів і на жінку, яка вміла варити.

Полишивши дитину в печері сильно забарикадовану, Джако попустився назад до табору апашів, щоб схопити жінку.

Тимчасом Тарзан запопадливо шукав за страченим слідом.

136. Котович Олександра швагрю в Нью Йорку, шукає Ващук Олександр.
137. Лавиновський Алєбєрта кузину в Нью Йорку, шукає Уманців Ірена (Гученко).

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛІН, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від 158, котрі мали відбутись 4. травня, перенесено з важких причин на п'ятницю, 8. травня, в год. 8. вечір, в У. Н. Домі, 216 Гренд ул. Просимо членів прийти, бо є багато справ до погодження. — М. Кіт, секр.

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY
ЩОНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАДКРАЩА
У випадку смутку в родині клієнтів краще як в день так і в нощі!

JOHN KOWALCHUK

79 Sussex Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. BERgen 4-5131

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешево з вашого забезпечення. Ми укладуємо прекрасні ЦІЛИЯ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнтів
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарпідчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4648

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone BRiglow 3-6763

ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

зарядку погребам по ціні так низькій як \$150
ОБСЛУГА НАДКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Rigidified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 3-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занімається похоронами в БРОКЛІН, БРОКЛІН, NEW YORK І ОХОЛІДЖУЄ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-8577